

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 375/2014,

3. aprill 2014,

millega asutatakse Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus (ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 214 lõiget 5,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Solidaarsus on liidu üks põhiväärtusi. On võimalik leida täiendavaid viise, kuidas liidu kodanikud saaksid väljendada oma solidaarsust inimtegevusest tingitud kriiside või loodusõnnetuste tõttu haavatavate või neis kannatada saanud kolmandate riikide inimestega. Ühtlasi on liit maailma suurim humanitaarabi rahastaja, kelle kanda on peaaegu 50 % kogu maailma humanitaarabist.
- (2) Vabatahtlik tegevus väljendab solidaarsust konkreetset ja nähtavalt, kuna selle kaudu saavad inimesed pakkuda teistele oma teadmisi, oskusi ja aega ilma rahaliste ajenditeta.
- (3) Vaja on suurendada liidu kodanike solidaarsust kriiside ja suurõnnetuste ohvritega kolmandates riikides, parandada kodanike teadlikkust humanitaarabist ja vabatahtlikust tegevusest ning muuta need nähtavamaks.
- (4) Liidu arusaam humanitaarabist (ühine eesmärk, põhimõtted, hea tava ja liidu humanitaarabi andmise ühine raamistik) on esitatud nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni ühisavalduses „Euroopa konsensus humanitaarabi valdkonnas” ⁽²⁾. „Euroopa konsensus humanitaarabi valdkonnas” rõhutatakse liidu kindlat pühendumust vajadustel põhinevale lähenemisviisile ning selliste kesket humanitaarpõhimõtete toetamisele ja edendamisele nagu humaansus, neutraalsus, erapooletus ja sõltumatus. Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpuse (ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus) tegevuses tuleks tugineda „Euroopa konsensussele humanitaarabi valdkonnas”.
- (5) Liidu humanitaarabi antakse olukordades, milles võidakse kasutada ka muid arengukoostöö, kriisiohjamise ja kodanikukaitsega seonduvaid vahendeid. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus peaks toimima seonduvate liidu poliitikavaldkondade ja vahenditega sidusal ja neid täiendaval viisil ning vältima nende kattumist, eelkõige

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 25. veebruari 2014. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 18. märtsi 2014. aasta otsus.

⁽²⁾ ELT C 25, 30.1.2008, lk 1.

pidades silmas liidu humanitaarabipoliitikat, arengukoostööpoliitikat ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1313/2013/EL⁽¹⁾ loodud liidu kodanikukaitse mehhanismi, nimetatud otsusega loodud hädaolukordadele reageerimise koordineerimiskeskust ning Euroopa välisteenistust ja ELi delegatsioone, eesmärgiga koordineerida liidu reageerimist humanitaarkriisidele kolmandates riikides.

- (6) ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus peaks aitama kaasa püüdlustele tugevdada liidu suutlikkust anda vajadustel põhinevat humanitaarabi ning parandada kolmandate riikide haavatavas olukorras olevate või katastroofis kannatanud kogukondade suutlikkust ja vastupanuvõimet. Lisaks on oluline edendada koostööd asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide ja teiste humanitaarvaldkonna koostööpartnerite ning kohalike ja piirkondlike osalejatega. Koostööd tuleks teha kooskõlas ÜRO võetud meetmetega, et toetada ÜRO humanitaarasjade koordineerimiskeskset ja üldist koordineerivat rolli.
- (7) Maailmas aset leidvate nii loodusõnnetustest kui ka inimtegevusest põhjustatud humanitaarkriiside hulk, ulatus ja keerulisus on aastate jooksul märkimisväärselt kasvanud ja see suundumus tõenäoliselt jätkub. See on suurendanud vajadust viivitamata, tõhusalt, tulemuslikult ja ühtselt tegutsevate ning kolmandate riikide kohalike kogukondi toetavate humanitaarabi andjate järele, eesmärgiga vähendada nende kogukondade haavatavust ja tugevdada nende katastroofidele vastupanu võimet.
- (8) Vabatahtlikud saavad aidata tõhustada liidu suutlikkust anda vajadustel põhinevat ja valdkonna põhimõtetele vastavat humanitaarabi ja aidata kaasa humanitaarabisektori tulemuslikkuse suurendamisele, kui nad on valitud, koolitatud ja lähetuseks ettevalmistatud asjakohaselt, nii et neil oleksid abi vajavate inimeste võimalikult tõhusaks aitamiseks olemas vajalikud oskused ja pädevused, ning kui nad saavad vabatahtliku töö toimumiskohas asjakohast toetust ja juhendamist.
- (9) Euroopas ja mujal maailmas eksisteerivad vabatahtliku tegevuse programmid, milles keskendutakse vabatahtlike lähetamisele kolmandatesse riikidesse. Need on sageli riiklikud programmid, milles keskendutakse kas peamiselt või üksnes arenguprojektidele. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatusega tuleks seega pakkuda lisaväärtust, luues vabatahtlikele võimalused panustada ühiselt humanitaarabioperatsioonidesse ning tugevdades seeläbi Euroopa kodanikuaktiivsust. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatusega saab pakkuda lisaväärtust ka ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete rakendamises osalevate organisatsioonide riikidevahelist koostööd edendades ning parandades seeläbi rahvusvahelisi suhteid, luues maailmas liidust positiivse kuvandi ja suurendades huvi üleeuroopaliste humanitaarprojektide vastu.
- (10) ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus peaks olema kulutõhus, täiendama toimivaid riiklikke ja rahvusvahelisi vabatahtliku tegevuse programme ilma neid dubleerimata ning olema suunatud peamiselt konkreetsetele vajadustele ja puudujääkidele humanitaarabi valdkonnas.
- (11) Nagu on rõhutatud komisjoni 23. novembri 2010. aasta teatises „ELi kodanike solidaarsuse väljendamine vabatahtliku tegevuse kaudu: esmased tähelepanekud Euroopa vabatahtliku humanitaarabikorpuse kohta“, on praegu humanitaarabi alal toimivas vabatahtlikus töös puudujääke, mida ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus saab korvata profiililt sobivate vabatahtlikega, keda lähetatakse õigel ajal õigesse kohta. See on eelkõige saavutatav humanitaarabi vabatahtlike väljaselgitamist ja valikut käsitlevate Euroopa standardite ja menetluste kehtestamise kaudu, töötades välja vabatahtlike väljaõpet ja lähetamiseks ettevalmistamist käsitlevad ühiselt kokkulepitud võrdlusalusel, luues andmebaasi potentsiaalsetest vabatahtlikest, kes on selgitatud välja vastavalt kõnealuse valdkonna vajadustele, pakkudes vabatahtlikele võimalusi osaleda humanitaarabioperatsioonides lisaks lähetustele ka tugiteenuste ja veebipõhise vabatahtliku tegevuse kaudu.
- (12) Vabatahtlike asjakohane väljaõpe, julgeolek ja turvalisus peaks olema esmatähtsal kohal ning sellega seoses peaks toimuma korrapärane teabevahetus, sealhulgas liikmesriikidega. ELi humanitaarabi vabatahtlikke ei lähetata operatsioonidele, mida viiakse läbi rahvusvaheliste ja riigisiseste relvastatud konfliktide piirkonnas.
- (13) Liit viib humanitaarabioperatsioone läbi vajaduspõhiselt ja partnerluses rakendusorganisatsioonidega. Neil organisatsioonidel peaks olema oluline roll ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete rakendamisel, et tagada kohapeal osalejate vastutus ja vabatahtliku korpuse võimalikult tõhus toimimine. Liit peaks usaldama sellistele organisatsioonidele eelkõige ELi humanitaarabi vabatahtlike väljaselgitamise, valimise, ettevalmistamise, lähetamise ning järelevalve missiooni ajal ja pärast seda kooskõlas komisjoni kehtestatud normide ja menetlustega. Komisjon peaks saama vajaduse korral kasutada väljaõppe saanud ja lähetusteks ettevalmistatud vabatahtlikke tugiülesannete täitmiseks piirkondlikes büroodes.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta otsus nr 1313/2013/EL liidu kodanikukaitse mehhanismi kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 924).

- (14) Komisjoni 25. oktoobri 2011. aasta teatises „ELi uuendatud strateegia aastateks 2011–2014 ettevõtja sotsiaalse vastutuse valdkonnas” leetakse, et eraettevõtetal võib olla oluline roll ja nad võivad liidu humanitaarabioperatsioonidele kaasa aidata eeskätt töötajate vabatahtliku tegevuse kaudu.
- (15) ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus peaks aitama igas vanuses eurooplastel näidata üles Euroopa kodanikuaktiivsust. Algatus peaks soodustama vabatahtlikku tööd kogu liidus ning edendama osalevate vabatahtlike isikliku arengut ja teadlikkust eri kultuuridest, parandades seeläbi nende oskusi ja tööalast konkurentsivõimet maailmamajanduse kontekstis.
- (16) Vastavalt liidu võrdsete võimaluste ja mittediskrimineerimise põhimõttele peaks erinevatel elualadel tegutsevatel ja igas vanuses liidu kodanikel ja pikaajasetel elanikel olema võimalus osaleda vabatahtlikus töös aktiivsete kodanikena. Arvestades humanitaartegevuse spetsiifilisi väljakutseid, peaksid ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlevas algatuses osalejad olema vähemalt 18-aastased ning esindama mitmesuguseid profile ja vanuserühmi, sealhulgas eksperdid ja kogemustega pensionärid.
- (17) Selge õiguslik staatus on oluline eeldus selleks, et vabatahtlikke saaks lähetada väljaspool liitu asuvatesse riikidesse. Lepinguga tuleb kindlaks määrata vabatahtlike lähetamise tingimused, sealhulgas vabatahtlike kaitset ja ohutust käsitlevad normid, lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonide vastutus, kindlustuskaitse, elamis-, majutus- ja muud vajalikud kulud. Vabatahtlike lähetamisel kolmandatesse riikidesse tuleks kohaldada asjakohaseid ohutus- ja julgeolekumeetmeid.
- (18) Kui see on asjakohane, tuleks ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse tegevuses arvesse võtta Euroopa vabatahtliku tegevuse poliitilises tegevuskavas sisalduvaid soovitusi ning Euroopa ja rahvusvaheliste vabatahtlike organisatsioonide ja ÜRO vabatahtlike programmi raames tehtud tööd.
- (19) ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus peaks toetama vajaduspõhiseid meetmeid, mis on suunatud kolmandates riikides vastuvõtivate organisatsioonide humanitaarabi andmise suutlikkuse suurendamisele, eesmärgiga parandada kohalikku valmisolekut ja reageerimist humanitaarkriisidele ning tagada ELi humanitaarabi vabatahtlike kohapealse töö tõhusus ja püsiv mõju, kasutades selleks katastroofiriskide juhtimist, valmisolekut ja reageerimist, juhendamist, vabatahtlike juhtimist hõlmavat koolitust ja muid asjakohaseid valdkondi.
- (20) ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus peaks asjakohasel juhul aitama tugevdada soolist mõõdet liidu humanitaarabipoliitikas, edendades humanitaarkriiside korral asjakohast reageerimist igas vanuses naiste ja meeste spetsiifiliste vajaduste. Erilist tähelepanu tuleks pöörata koostööle naisühenduste ja naiste võrgustikega, et edendada naiste osalemist ja juhtrolli humanitaarabi valdkonnas ning kasutada nende võimekust ja oskusi kriisijärgse taastumise, rahu kindlustamise, katastroofiohu vähendamise ja kannatanud kogukondade vastupanuvõime tugevdamise heaks.
- (21) Käesoleva määrusega nähakse kogu rahastamisperioodiks ette rahastamispakett, mis on Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase eelarvemenetluse käigus peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni eelarvealast koostööd ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva 2. detsembri 2013. aasta ⁽¹⁾ institutsioonidevahelise kokkuleppe punkti 17 tähenduses.
- (22) Rahalise abi eraldamine peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012 ⁽²⁾. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete eripära arvestades tuleks sätestada, et rahalist abi võib anda füüsilistele isikutele ning eraõiguslikele ja avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele. Samuti on oluline tagada, et nimetatud määruse eeskirjad oleksid täidetud, eelkõige arvestades määruses sätestatud säästlikkuse, tõhususe ja mõjususe põhimõtteid.

⁽¹⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

- (23) Rakendamise ja kulutuste tõhustamine peaksid olema juhtpõhimõteteks ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse eesmärkide saavutamisel ning samal ajal tuleks tagada rahaliste vahendite optimaalne kasutamine.
- (24) Euroopa Liidu finantshuve tuleks kogu kulutsükli vältel kaitsta proportsionaalsete meetmete kaudu, mis hõlmavad rikkumiste ärahoidmist, avastamist ja uurimist, samuti kaduma läinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendite tagasinõudmist ning asjakohasel juhul karistusi. Võtta tuleks asjakohaseid meetmeid, et hoida ära rikkumisi ja pettusi ning nõuda tagasi kaduma läinud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud vahendid kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95, ⁽¹⁾ nõukogu määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96, ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013 ⁽³⁾.
- (25) Kolmandate riikide, eeskätt ühinevate riikide, kandidaatriikide, võimalike kandidaatriikide, Euroopa naabruspoliitika partnerriikide ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikide osalemine peaks olema võimalik koostöölepingute alusel.
- (26) Osalevad vabatahtlikud ja ELi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete rakendamises osalevad organisatsioonid koostööd tegevatest riikidest peaksid samuti kinni pidama „Euroopa konsensus humanitaarabi valdkonnas” sätestatud põhimõtetest ning nende järgimist edendama, rõhutades seejuures eriti nn humanitaarruumi kaitse vajadust.
- (27) Pideva tagasiside ja edusammude tagamiseks ning õigusaktide vastuvõtmise paindlikkuse ja tõhususe suurendamiseks tuleks komisjonile aluslepingu artikli 290 kohaselt anda volitused võtta vastu õigusakte seoses sätetega, milles käsitletakse ELi humanitaarabi vabatahtlike valimise, juhtimise ja lähetamise norme, tulemusnäitajate muutmist, valdkondlikke prioriteete ja käesoleva määruse rakendamiseks ettenähtud rahastamispaketi jagunemisega seotud protsendimäärade kohandamist. Eriti tähtis on see, et komisjon viiks ettevalmistuse ajal läbi nõutavad konsultatsioonid, sealhulgas ekspertidega. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (28) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamise ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks kasutada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ⁽⁴⁾. Kontrollimenetlust tuleks kasutada ELi humanitaarabi vabatahtlike valimise, juhtimise ja lähetamise menetluste, sertifitseerimissüsteemi, koolitusprogrammi ja ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse iga-aastase tööprogrammi vastuvõtmiseks.
- (29) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtetest.
- (30) Käesoleva määruse raames toimuval isikuandmete töötlemisel ei minda kaugemale, kui see on vajalik ja proportsionaalne ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse sujuva toimimise tagamiseks. Komisjon juhindub isikuandmete töötlemisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 45/2001 ⁽⁵⁾. Liidus seaduslikult asutatud ELi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete rakendamises osalevad organisatsioonid juhinduvad isikuandmete töötlemisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 95/46/EÜ ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

- (31) Euroopa andmekaitseinspektoriga konsulteeriti vastavalt määruse (EÜ) nr 45/2001 artikli 28 lõikele 2 ja ta esitas oma arvamuse 23. novembril 2012 ⁽¹⁾.
- (32) Käesoleva määruse kohaldamisega tuleks kohandada nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013 ⁽²⁾ kohaldamisajaga. Seetõttu tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2014,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

SISSEJUHATAVAD SÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega asutatakse Euroopa vabatahtlik humanitaarabikorpus (ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus), mis toimib kolmandates riikides humanitaarabi toetavate ja täiendavate Euroopa vabatahtlike ühismeetmete raamistikuna.

Käesolevas määruses kehtestatakse ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse tegevust käsitlevad eeskirjad ja menetlused ning rahalise abi andmist käsitlevad eeskirjad.

Artikkel 2

Reguleerimisala

Käesolevat määrust kohaldatakse:

- 1) ELi humanitaarabi vabatahtlike valimise, koolitamise ja lähetamise suhtes ülesandega toetada ja täiendada humanitaarabi kolmandates riikides;
- 2) meetmete suhtes, millega toetatakse, edendatakse ja valmistatakse ette ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamist humanitaarabi toetamiseks ja täiendamiseks kolmandates riikides;
- 3) liidusiseste ja -väliste meetmete suhtes, mille abil püütakse suurendada kolmandate riikide vastuvõtivate organisatsioonide humanitaarabi andmise suutlikkust.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „vabatahtlik” — isik, kes vabast tahtest ajendatuna ja taotlemata rahalise kasu saamist osaleb tegevuses, millest on kasu kogukonnale ja kogu ühiskonnale;
- b) „vabatahtlikuks kandideerija” — isik, kes vastab artikli 11 lõike 3 kohaselt ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse meetmetes osalemise taotlemise tingimustele;
- c) „ELi humanitaarabi vabatahtlik” — vabatahtlikuks kandideerija, kes on välja valitud ja asjakohaselt koolitatud vastavalt eriomastele normidele, menetlustele ja võrdluskriteeriumitele ning kes vastab asjaomastele tingimustele ja on kantud registrisse isikuna, keda saab lähetada humanitaarabi toetamiseks ja täiendamiseks kolmandatesse riikidesse;

⁽¹⁾ ELT C 100, 6.4.2013, lk 14.

⁽²⁾ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).

- d) „humanitaarabi” — tegevus ja operatsioonid kolmandates riikides, mille eesmärk on pakkuda vajadustel põhinevat hädaabi, mille eesmärk on inimtegevusest põhjustatud kriiside või loodusõnnetuste korral hoida inimeste, vältida ja leevendada inimkannatusi ning säilitada inimväärikus. Humanitaarabi hõlmab abi-, pääste- ja kaitsemeetmeid humanitaarkriisi ajal või vahetult selle järel, toetusmeetmeid, et tagada juurdepääs abivajajatele ja hõlbustada abi takistusteta kohaletoimetamist, samuti meetmeid, mille eesmärk on parandada suurõnnetusteks valmisolekut ja õnnetusrisiki vähendamist ning edendada vastupanuvõimet ja suutlikkust kriisidega toime tulla ja neist taastuda;
- e) „kolmas riik” — väljaspool liitu asuv riik, kus toimuvad punktis d osutatud humanitaarabitegevus ja -operatsioonid.

Artikkel 4

Eesmärk

ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse eesmärk on aidata tõhustada liidu suutlikkust anda vajaduspõhist humanitaarabi, mille eesmärk on hoida inimeste, vältida ja leevendada inimkannatusi ja säilitada inimväärikus ning parandada kolmandates riikides haavatavas olukorras olevate või katastroofis kannatanud kogukondade suutlikkust ja vastupanuvõimet, eelkõige katastroofideks valmisoleku, katastroofiohu vähendamise ning häda-, taastamis- ja arenguabi tõhusa seostamise abil. See eesmärk saavutatakse ELi humanitaarabi vabatahtlike ühise panusena lisaväärtusega ning sellega väljendatakse liidu väärtusi ja solidaarsust abi vajavate inimestega ning edendatakse nähtavalt Euroopa kodanikuaktiivsust.

Artikkel 5

Üldpõhimõtted

1. ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlev algatus toimib kooskõlas humanitaarabi inimlikkuse, neutraalsuse, erapooletuse ja sõltumatuse põhimõtetega ning humanitaarabi valdkonna Euroopa konsensususega.
2. ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse raames toimuv tegevus vastab kohalike kogukondade humanitaarvajadustele ja vastutvõtvate organisatsioonide nõuetele ning aitab eesmärgina kaasa humanitaaravaldkonna tulemuslikkuse suurendamisele.
3. Vabatahtlikuks kandideerijate ja ELi humanitaarabi vabatahtlike ohutus ja julgeolek on esmatähtis.
4. ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitlev algatus edendab vajaduspõhiseid ühisprojekte ja riikidevahelisi partnerlusi erinevatest riikidest pärit vabatahtlike ja artiklis 10 osutatud organisatsioonide vahel, mis rakendavad nimetatud algatuse alla kuuluvaid meetmeid.

Artikkel 6

Liidu meetmete sidusus ja vastastikune täiendavus

1. Käesoleva määruse rakendamisel tagatakse sidusus ja vastastikune täiendavus liidu välistegevuse muude vahendite ja valdkondadega ja liidu muude asjakohaste poliitikavaldkondadega, eelkõige humanitaarabipoliitika, arengukoostööpoliitika ja ELi kodanikukaitse mehhanismiga, vältides dubleerimist ja kattumist ning tunnistades asjaolu, et humanitaarabi suhtes kohaldatakse käesoleva määruse artikli 5 lõikes 1 osutatud humanitaarabi põhimõtteid. Erilist tähelepanu pööratakse sujuvale üleminekule häda-, taastamis- ja arenguabi vahel.
2. Komisjon ja liikmesriigid teevad koostööd tõhususe ja tulemuslikkuse saavutamiseks, tagades liikmesriikide vabatahtliku töö programmide ja ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse tegevuse ühtsuse ja sidususe. Kõnealune tegevus põhineb asjakohasel heal taval ja olemasolevatel programmidel ning kasutab asjakohasel juhul juba loodud Euroopa võrgustikke.
3. Liit edendab koostööd asjakohaste rahvusvaheliste organisatsioonide, muude humanitaarabi koostööpartnerite ning kohalike ja piirkondlike osalistega ELi humanitaarabi vabatahtlike käsitleva algatuse alla kuuluvate meetmete rakendamisel.

Selleks et edendada ühtset rahvusvahelist humanitaarkriisidele reageerimist, peavad ELi humanitaarabi vabatahtlike algatusega seotud meetmed olema kooskõlas ÜRO võetud meetmetega ja toetama ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo kesket ja üldist koordineerivat rolli.

Artikkel 7

Tegevuseesmärgid

1. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse tegevuseesmärgid on järgmised:

a) aidata suurendada ja parandada liidu suutlikkust humanitaarabi andmisel.

Edusamme kõnealuse tegevuseesmärgi saavutamisel hinnatakse järgmiste põhinäitajate alusel:

- lähetatud või lähetusvalmis nõutava kvalifikatsiooniga ELi humanitaarabi vabatahtlike arv ning vabatahtliku lepingu täitnud ELi humanitaarabi vabatahtlike arv;
- ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse kaudu antud humanitaarabi saajate arv ja keskmised kulud abisaaja kohta;
- lähetatud ELi humanitaarabi vabatahtlike ning lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonide rahulolu ELi humanitaarabi vabatahtlike kohapealse tegeliku panusega humanitaarabi andmisel;

b) parandada vabatahtlike oskusi, teadmisi ja pädevusi humanitaarabi valdkonnas ning nende osalemise tingimusi.

Edusamme kõnealuse tegevuseesmärgi saavutamisel hinnatakse järgmiste põhinäitajate alusel:

- koolituse saanud vabatahtlikuks kandideerijate arv ning pärast koolitust edukalt hindamise läbinud vabatahtlike arv;
- sertifitseeritud lähetavate organisatsioonide arv, kes kohaldavad vabatahtlikuks kandideerijate ja ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamist ja juhtimist käsitlevaid norme ja menetlusi;
- koolitatud ja lähetatud vabatahtlike ning lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonide rahulolu vabatahtlike koolituse kvaliteediga, teadmiste tasemega ja pädevustega ning vabatahtlike kandidaatide ja ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamist ja juhtimist käsitlevate normide ja menetluste täitmise ja asjakohasusega.

c) Suurendada vastuvõtivate organisatsioonide suutlikkust ja edendada vabatahtlikku tegevust kolmandates riikides.

Edusamme kõnealuse tegevuseesmärgi saavutamisel hinnatakse järgmiste põhinäitajate alusel:

- kolmandates riikides suutlikkuse suurendamise meetmete arv ja liik;
- suutlikkuse suurendamise meetmetes osalevate kolmandate riikide personali ja vabatahtlike arv;
- vastuvõtivate organisatsioonide töötajate ja suutlikkuse suurendamises osalevate kolmandate riikide vabatahtlike rahulolu võetud meetmete kvaliteedi ja tulemuslikkusega.

d) Teavitada liidu humanitaarabi põhimõtetest, milles on kokku lepitud humanitaarabi valdkonna Euroopa konsensusel.

Edusamme kõnealuse tegevuseesmärgi saavutamisel hinnatakse järgmiste põhinäitajate alusel:

- teavitamise, teabevahetuse ja teadlikkuse suurendamise meetmete arv, liik ja maksumus.

e) Vabatahtliku tegevuse sidususe ja ühtsuse tugevdamine liikmesriikides eesmärgiga parandada liidu kodanike võimalusi osaleda humanitaarabimeetmetes ja -operatsioonides:

Edusamme kõnealuse tegevuseesmärgi saavutamisel hinnatakse järgmiste põhinäitajate alusel:

- sertifitseeritud lähetavate organisatsioonide arv;
- lähetavate organisatsioonide tehnilise abi meetmete arv ja liik;
- vabatahtlikuks kandideerijate ja ELi humanitaarabi vabatahtlike juhtimist käsitlevate normide ja menetluste levitamine ja kasutamine muudes vabatahtliku tegevuse programmides.

2. Lõike 1 punktides a–e mainitud näitajaid kasutatakse vastavalt vajadusele tulemuste seireks, hindamiseks ja läbivaatamiseks. Need on soovituslikud ja neid võib muuta rakendusaktidega vastavalt artiklile 24, et võtta arvesse edusammude hindamisest tulenevat kogemust.

II PEATÜKK

MEETMED ELI HUMANITAARABI VABATAHTLIKKE KÄSITLEVA ALGATUSE RAAMES

Artikkel 8

Meetmed ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse raames

ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlev algatus taotleb artiklites 4 ja 7 osutatud eesmäärke järgmiste meetmetega:

- vabatahtlikuks kandideerijaid ja ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlevate eeskirjade ja menetluste väljatöötamine ja tagamine;
- lähetavaid ja vastuvõtvaid organisatsioone käsitleva sertifitseerimissüsteemi väljatöötamine ja tagamine;
- vabatahtlikuks kandideerijate väljaselgitamine ja valik;
- koolitusprogrammi koostamine ning koolitus- ja praktikavõimaluste toetamine;
- ELi humanitaarabi vabatahtlike andmebaasi loomine, selle pidamine ja ajakohastamine;
- ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamine ülesandega toetada ja täiendada humanitaarabi kolmandates riikides;
- vastuvõtva organisatsioonide suutlikkuse suurendamine;
- ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse võrgustiku loomine ja haldamine;
- teabevahetus ja teadlikkuse suurendamine;
- muu tegevus, mille abil paraneb ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse vastutusvõime, läbipaistvus ja tõhusus.

Artikkel 9

Vabatahtlikuks kandideerijaid ja ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlevad eeskirjad ja menetlused

1. Tuginedes kehtivatele asjaomastele tavadele, kehtestab komisjon eeskirjad ja menetlused, mis hõlmavad vajalikke tingimusi, korda ja nõudeid, mida lähetavad ja vastuvõtavad organisatsioonid peavad kohaldama, kui nad selgitavad välja, valivad, valmistavad ette, juhivad ja lähetavad vabatahtlikuks kandideerijaid ja ELi humanitaarabi vabatahtlikke toetama humanitaarabioperatsioone kolmandates riikides.

2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 24 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse järgmised normid:

- pädevusraamistik, mida kasutada vabatahtlike väljaselgitamiseks, valimiseks ja ettevalmistamiseks noorem- või vanemspetsialistidena;
- eeskirjad, millega tagatakse võrdsed võimalused ja mittediskrimineerimine väljaselgitamise ja valimise protsessis;
- eeskirjad, millega tagada lähetavate ja vastuvõtva organisatsioonide vastavus asjaomasele riiklikule ja liidu õigusele ning vastuvõtva riigi õigusele;

- eeskirjad lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonide partnerluse kohta;
 - eeskirjad, mille alusel tunnistada ELi humanitaarabi vabatahtlike omandatud oskusi ja pädevusi kooskõlas olemasolevate asjaomaste liidu algatustega.
3. Komisjonile antakse õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse
- menetlused, mida tuleb järgida vabatahtlikuks kandideerijate väljaselgitamiseks, valimiseks ja vajalikuks lähetamiseel- seks ettevalmistamiseks, sh asjakohasel juhul praktikavõimalused;
 - sätted, mille alusel lähetada ELi humanitaarabi vabatahtlikke kolmandatesse riikidesse ja neid seal juhtida, sealhulgas järelevalve kohapeal, nende jätkuv toetamine juhendamise, mentorluse, lisakoolituse, vajalike töötingimuste loomise ja lähetamisjärgse toetuse abil;
 - sätted, mis näevad ette vabatahtlike kindlustuskaitse ja elamistingimused, sealhulgas elamis-, majutus-, reisi- ja muude vajalike kulude katmise;
 - menetlused, mida tuleb järgida enne lähetust, lähetuse ajal ja pärast lähetust, et tagada hoolsuskohustus ning asja- kohased ohutus- ja julgeolekumeetmed, siia alla kuuluvad ka meditsiinilise evakueerimise protokollid ja julgeoleku- kavad, mis hõlmavad hädaolukorras evakueerimist kolmandatest riikidest, sealhulgas vajalikke menetlusi koostöö tegemiseks riiklike asutustega;
 - menetlused, et seirata ja hinnata ELi humanitaarabi vabatahtlike individuaalseid töötulemusi.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 10

Lähetavate ja vastu võtvate organisatsioonide sertifitseerimise süsteem

1. Komisjon töötab rakendusaktidega välja sertifitseerimissüsteemi, kaasates asjakohasel juhul humanitaarvaldkonna partnerid, millega tagatakse lähetavate organisatsioonide vastavus artiklis 9 osutatud normidele ja menetlustele, ja eraldi sertifitseerimissüsteemi vastuvõtivatele organisatsioonidele.

Lähtudes olemasolevatest asjakohastest sertifitseerimissüsteemidest ja -menetlustest, kehtestab komisjon rakendusaktidega sertifitseerimissüsteemide toimimise menetluse. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Sertifitseerimissüsteemi väljatöötamisel taotleb komisjon halduse lihtsustamise eesmärgil sünergiat komisjoni part- nerlusvahenditega humanitaarabi valdkonnas ja kehtivate humanitaarnormidega. Sertifitseerimissüsteem peab olema kaasav ega tohi diskrimineerida ühtegi nõuetele vastavat organisatsiooni.

3. Lähetavad organisatsioonid vastavad sertifitseerimise tingimustele, kui

- a) nad järgivad artiklis 9 osutatud eeskirju ja menetlusi;
- b) nad tegutsevad humanitaarabi valdkonnas vastavalt artikli 3 punktis d sätestatule ja
- c) nad kuuluvad ühte järgmistest kategooriatest:
 - i) valitsusvälised mittetulundusorganisatsioonid, mis on asutatud liikmesriigi õigusaktide alusel ja mille peakorter asub liidus;
 - ii) tsiviilotstarbelised avalik-õiguslikud asutused, mida reguleerivad liikmesriigi õigusaktid;
 - iii) valitsusvälised mittetulundusorganisatsioonid, mis on asutatud artiklis 23 osutatud riikides nimetatud artiklis sätestatud tingimustel ja selles mainitud lepingute alusel;
 - iv) tsiviilotstarbelised avalik-õiguslikud asutused, mis on asutatud artiklis 23 osutatud riikides nimetatud artiklis sätes- tatud tingimustel ja selles mainitud lepingute alusel;
 - v) Punase Risti ja Punase Poolkuu Ühingute Rahvusvaheline Föderatsioon.

4. Kolmandate riikide organisatsioonid vastavad vastuvõtvale organisatsioonile seatud tingimustele, kui
 - a) nad järgivad artiklis 9 osutatud eeskirju ja menetlusi;
 - b) nad tegutsevad humanitaarabi valdkonnas vastavalt artikli 3 punktis d sätestatule ja
 - c) nad kuuluvad ühte järgmistest kategooriatest:
 - i) valitsusvälised mittetulundusorganisatsioonid, kes tegutsevad või on asutatud kolmandas riigis kõnealuses riigis kehtivate õigusaktide alusel;
 - ii) tsiviilotstarbelised avalik-õiguslikud asutused, mida reguleerivad kolmanda riigi õigusaktid;
 - iii) rahvusvahelised asutused ja organisatsioonid.
5. Ilma et see piiraks lõigetes 3 ja 4 osutatud nõuete kohaldamist, võivad lähetavad ja vastuvõtavad organisatsioonid rakendada ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatusega seotud meetmeid koostöös erasektori tulundusorganisatsioonidega.
6. Lähtuvalt eelnevast vajaduste hindamisest võivad sertifitseerimisele kuuluvad lähetavad organisatsioonid saada tehnilist abi, mille eesmärk on suurendada nende suutlikkust osaleda ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlevas algatuses ja tagada vastavus artiklis 9 osutatud normidele ja menetlustele.

Sertifitseerimisele kuuluvad vastuvõtavad organisatsioonid võivad samuti saada esimeses lõigus osutatud abi artiklis 15 osutatud meetmetega seoses.

7. Komisjon avaldab sertifitseeritud lähetavate ja vastuvõtivate organisatsioonide nimekirja õigeaegselt pärast sertifitseerimist.

Artikkel 11

Vabatahtlikuks kandideerijate väljaselgitamine ja valik

1. Tuginedes lähetavate või vastuvõtivate organisatsioonide või muude asjaomaste osalejate poolt kolmandates riikides eelnevalt läbi viidud vajaduste hindamisele, valivad sertifitseeritud lähetavad organisatsioonid välja koolituseks sobivad vabatahtlikuks kandideerijad.
2. Vabatahtlikuks kandideerijate väljaselgitamine ja valimine toimub kooskõlas artiklis 9 osutatud normide ja menetlustega ning järgib mittediskrimineerimise ja võrdsete võimaluste põhimõtet.
3. Vabatahtlikuks võivad kandideerida järgmised vähemalt 18-aastased isikud:
 - a) liidu kodanikud;
 - b) liidu ühes liikmesriigis pikaajaliselt elavad kolmandate riikide kodanikud ja
 - c) artikli 23 lõikes 1 osutatud riikide kodanikud kooskõlas kõnealuses artiklis osutatud tingimustega.

Artikkel 12

Koolituskava ning koolituse ja praktika toetus

1. Tuginedes olemasolevatele programmidele ja menetlustele ning kaasates asjakohasel juhul spetsialiseerunud asutusi, koostab komisjon koolitusprogrammi, mille eesmärk on valmistada vabatahtlikuks kandideerijad ette lähetuseks, mille ülesanne on humanitaarabi toetamine ja täiendamine.
2. Artikli 11 kohaselt väljaselgitatud ja valitud vabatahtlikuks kandideerijad võivad osaleda kvalifitseeritud organisatsioonide korraldatud koolitusprogrammis. Sertifitseeritud lähetav organisatsioon, pidades nõu sertifitseeritud vastuvõtva organisatsiooniga, määrab kindlaks igalt vabatahtlikuks kandideerijalt nõutava läbitava koolituse mahu ja sisu vastavalt vajadustele ja võttes arvesse vabatahtlikuks kandideerija eelnevat kogemust ja kavandatavat lähetust.
3. Vabatahtlikuks kandideerijalt võidakse osana koolitusest ja eeskätt osana lähetuseks valmistumisest nõuda praktika sooritamist mõnes sertifitseeritud lähetavas organisatsioonis, võimaluse korral mujal kui päritoluriigis.

4. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, võivad vabatahtlikuks kandideerijad, kes ei ole läbinud praktikat, asjakohasel juhul saada lähetamisele eelnevat täiendavat koolitust, mis kavandatakse lähetuse vajadusi ja eripära silmas pidades. See ettevalmistus ja praktika toimub kooskõlas artiklis 9 osutatud normide ja menetlustega.
5. Koolitusprogramm hõlmab hindamist, mille käigus hinnatakse vabatahtlikuks kandideerija valmisolekut lähetuseks ülesandega toetada ja täiendada humanitaarabi kolmandates riikides ning tema valmidust vastata kohalikele vajadustele. Hindamine toimub koostöös lähetavate organisatsioonidega.
6. Koolitusprogrammi üksikasjad ja vabatahtlikuks kandideerijate lähetuseks valmisolekut käsitleva hindamismenetluse kehtestab komisjon rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 13

ELi humanitaarabi vabatahtlike andmebaas

1. Vabatahtlikuks kandideerijad, kes on edukalt läbinud artikli 12 lõikes 5 osutatud hindamise, arvatakse ELi humanitaarabi vabatahtlike hulka ja neid võib lähetusse saata. Nende nimed kantakse ELi humanitaarabi vabatahtlike andmebaasi.
2. Komisjon loob ELi humanitaarabi vabatahtlike andmebaasi (mis sisaldab andmeid ka ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetusse saatmise võimaluste ja sobilikkuse kohta), haldab ja ajakohastab seda ning reguleerib sellele juurdepääsu ja selle kasutamist. Sellesse andmebaasi või selle jaoks kogutud isikuandmeid töödeldakse asjakohasel juhul kooskõlas direktiiviga 95/46/EÜ ja määrusega (EÜ) nr 45/2001.

Artikkel 14

ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamine kolmandatesse riikidesse

1. Andmebaasi kantud ELi humanitaarabi vabatahtlikke võib lähetada ülesandega toetada ja täiendada humanitaarabi vastavalt artikli 3 punktile d järgmiselt:
 - a) sertifitseeritud lähetavad organisatsioonid kolmandates riikides asuvatesse vastuvõtvatesse organisatsioonidesse või
 - b) komisjon oma humanitaarabi piirkondlikesse büroodesse tugijärgselt täitmiseks, kui see on asjakohane.
2. Lähetamine peab vastama tegelikele vajadustele, mida on väljendanud kohalikud vastuvõtvad organisatsioonid.
3. Lõike 1 punktis a osutatud lähetamise puhul tagavad lähetavad organisatsioonid artiklis 9 osutatud normide täitmise. ELi humanitaarabi vabatahtlikke ei lähetata operatsioonidele, mida viiakse läbi rahvusvaheliste ja riigisiseste relvastatud konfliktide alal.
4. Sertifitseeritud lähetavad organisatsioonid teavitavad artikli 23 kohaselt liikmesriikide ja teiste osalevate riikide asjaomaseid riiklikke asutusi, enne kui üks nende kodanikest lähetatakse ELi humanitaarabi vabatahtlikuna kooskõlas artiklis 9 osutatud eeskirjade ja menetlustega.
5. ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamist käsitlevad konkreetsed tingimused ja roll määratakse tihedas koostöös vastuvõtivate organisatsioonidega kindlaks lähetava organisatsiooni ja ELi humanitaarabi vabatahtliku vahel sõlmitavas lepingus, milles märgitakse ära ka ELi humanitaarabi vabatahtliku õigused ja kohustused, lähetuse kestus, toimumiskoht ja vabatahtlikule seatavad ülesanded.
6. Lõike 1 punktis b osutatud lähetamise puhul allkirjastab komisjon ELi humanitaarabi vabatahtlikega lähetuslepingu, milles määratakse kindlaks lähetuse konkreetsed tingimused. Lähetuslepingud ei anna vabatahtlikele nõukogu määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68 ⁽¹⁾ kehtestatud Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjadest ning liidu muude teenistujate teenistustingimustest tulenevaid õigusi ja kohustusi.

⁽¹⁾ Nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määrus (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1).

7. Igale ELi humanitaarabi vabatahtlikule määratakse vastuvõtvast organisatsioonist juhendaja, kes lähetuse ajal ELi humanitaarabi vabatahtlikku kontrollib ja teda abistab.

Artikkel 15

Vastuvõtvate organisatsioonide humanitaarabialase suutlikkuse suurendamine

Tuginedes lähetavate või vastuvõtvate organisatsioonide või muude asjaomaste osalejate poolt kolmandates riikides eelnevalt läbi viidud vajaduste hindamisele, toetab komisjon meetmeid, mis on suunatud vastuvõtvate organisatsioonide humanitaarabialase suutlikkuse suurendamisele, parandamaks kohalikku valmisolekut ja reageerimist humanitaarkriisidele ning tagamaks ELi humanitaarabi vabatahtlike kohapealse töö tõhusust ja püsiv mõju, sealhulgas järgmisi meetmeid:

- a) katastroofiriskide juhtimine, valmisolek ja reageerimine, juhendamine, vabatahtlike juhtimist hõlmav koolitus ning muud vastuvõtvate organisatsioonide personalile ja vabatahtlikele vajalikud valdkonnad;
- b) parimate tavade vahetamine, tehniline abi, mestimis- ning personali ja vabatahtlike vahetusprogrammid, võrgustike loomine ja muud asjakohased meetmed.

Artikkel 16

ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse võrgustik

1. Komisjon loob ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse võrgustiku ja haldab seda. Võrgustikku kuuluvad
 - a) vabatahtlikuks kandideerijad ja ELi humanitaarabi vabatahtlikud, kes osalevad või on osalenud algatuses;
 - b) lähetavad ja vastuvõtvad organisatsioonid;
 - c) liikmesriikide ja Euroopa Parlamendi esindajad.
2. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse võrgustiku ülesanded on eelkõige järgmised:
 - a) hõlbustada kontakte ja pakkuda platvormi teadmiste jagamiseks, konsulteerimiseks ja teabe levitamiseks, heade tavade vahetamiseks ning artikli 21 lõikes 3 osutatud vajaduste hindamiseks;
 - b) hõlbustada partnerluse loomist ning lähetamist ja suutlikkuse suurendamise meetmeid käsitlevate ühisprojektide väljatöötamist, kuhu oleksid kaasatud lähetavad organisatsioonid kogu liidust ning vastuvõtvad organisatsioonid kolmandates riikides;
 - c) luua alus, millele rajada ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvad meetmed eesmärgiga tagada jätkuv täiustamine ning tõhus seire ja hindamine;
 - d) pakkuda võimalusi veebipõhiseks vabatahtlikuks tegevuseks projektides, mis on seotud ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatusega.

Artikkel 17

Teabevahetus ja teadlikkuse suurendamine

1. Komisjon toetab avalikkuse teavitamist, teabevahetust ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, et edendada nähtavat ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlevat algatust ning julgustada humanitaarabi-alast vabatahtlikku tegevust liidus ja liikmesriikides ning kolmandates riikides, kes saavad kasu selle algatuse alla kuuluvatest meetmetest.
2. Komisjon koostab ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse eesmärgi, meetmeid ja nähtavaid tulemusi käsitleva teavituskava, milles määratakse kindlaks teavitamis- ja levitamistegevused, mis on suunatud avalikkusele, eelkõige tulevastele võimalikele vabatahtlikuks kandideerijatele ja nimetatud algatuse alla kuuluvatest meetmetest kasusaajatele. Seda teavituskava rakendavad komisjon ja kasusaajad, eeskätt lähetavad ja vastuvõtvad organisatsioonid ning ELi humanitaarabi vabatahtlikud.

III PEATÜKK

PROGRAMMITÖÖ JA RAHALISTE VAHENDITE ERALDAMINE*Artikkel 18***Rahastamiskõlblikud meetmed**

1. Artiklis 8 nimetatud meetmed on rahastamiskõlblikud, sealhulgas nende rakendamiseks vajalikud meetmed ning vajalikud meetmed, mille eesmärk on kehtivatele headele tavadele tuginedes suurendada ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse ja muude asjaomaste programmide koordineerimist riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil.
2. Lõikes 1 osutatud rahalisest abist võib katta ka ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse juhtimiseks ja selle eesmärkide saavutamiseks vajalike ettevalmistustööde, seire, kontrolli, auditi ja hindamise seotud kulud.
3. Lõikes 2 osutatud kulud võivad hõlmata eelkõige kulud, mis on seotud uuringute, ekspertide kohtumiste, artiklis 17 sätestatud teavitamis- ja teabevahetusmeetmetega, sealhulgas liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisega niivõrd, kui see on seotud ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse üldesmärkidega, samuti kulud, mis on seotud IT-võrkudega, mis keskenduvad teabe töötlemisele ja -vahetusele (sealhulgas nende ühendamine olemasolevate või tulevaste süsteemidega, mille eesmärk on edendada valdkonnaülest andmevahetust, ning seotud varustus), koos kõigi muude komisjoni kantud tehnilise ja haldusabi kuludega.

*Artikkel 19***Rahalise abi saajad**

Käesoleva määruse alusel võib rahalist abi anda avalik-õiguslikele või eraõiguslikele füüsilistele ja juriidilistele isikutele, keda seejärel loetakse rahalise abi saajateks määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 tähenduses.

*Artikkel 20***Rahastamispakett**

1. Rahastamispakett käesoleva määruse rakendamiseks 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 on 147 936 000 eurot jooksevhindades. Iga-aastased eraldised määratakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt kindlaks vastavalt mitmeaastases finantsraamistikus sätestatud piirmääradele. Vajaduse korral võib sarnaste kulude katmiseks kanda eelarvesse maksete assigneeringuid ka pärast 2020. aastat, et oleks võimalik hallata makseid seoses meetmetega, mida ei ole 2020. aasta 31. detsembriks veel lõpule viidud.
2. Lõikes 1 osutatud rahastamispakett eraldatakse ajavahemikuks 2014–2020 vastavalt lisas sätestatud tegevuseesmärkidele, valdkondlikele prioriteetidele ja protsendimääradele.
3. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte artiklis 24 sätestatud tingimustel, et muuta prioriteete ja korrigeerida lisas sätestatud näitajaid rohkem kui 10 protsendipunkti ja maksimaalselt 20 protsendipunkti võrra. Korrigeerimine viiakse läbi pärast seda, kui komisjon on läbi vaadanud lisas sätestatud valdkondlikud prioriteetid ja protsendimäärad, võttes arvesse artikli 27 lõike 4 punktis b osutatud vahehindamise tulemusi, kusjuures delegeeritud õigusaktid võetakse vastu 30. juuniks 2018.
4. Kui tungiv kiireloomulisus nõuab, et on vaja läbi vaadata eelarvevahendid, mis on kättesaadavad hädaolukordadele reageerimise meetmete toetuseks, on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et muuta lisas sätestatud iga näitajat rohkem kui 10 protsendipunkti ja maksimaalselt 20 protsendipunkti võrra, võttes arvesse olemasolevaid eelarvevahendeid ja toimides artiklis 25 sätestatud korras.

*Artikkel 21***Rahalise abi vormid ja rakenduskord**

1. Komisjon annab liidu rahalist abi kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 966/2012.
2. Käesoleva määruse alusel võib anda rahalist abi määruks (EL, Euratom) nr 966/2012 sätestatud mis tahes vormis.

3. Käesoleva määruse rakendamiseks võtab komisjon rakendusaktidena vastu ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse iga-aastase tööprogrammi. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 26 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega. Iga-aastases tööprogrammis määratakse kindlaks eesmärgid, oodatavad tulemused, rakendamise meetod ja seotud tulude kogusumma. Samuti sisaldavad iga-aastased tööprogrammid rahastatavate meetmete kirjeldust, märget igale meetmele eraldatud summa kohta, võttes asjakohasel juhul arvesse hinnatud vajadusi, ja rakendamise soovituslikku ajakava. Toetuste puhul sisaldavad iga-aastased tööprogrammid prioriteete, peamisi hindamiskriteeriume ja maksimaalset kaasrahastamise määra. Iga-aastases tööprogrammis määratakse kindlaks ka kolmandate riikide osalemine artiklis 23 osutatud tingimustel.

Artikkel 22

Liidu finantshuvide kaitse

1. Komisjon võtab asjakohaseid meetmeid tagamaks, et ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse liidu finantshuve pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu rakendatavate ennetusmeetmetega, tõhusa kontrolliga, ja kui avastatakse rikkumisi, alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning asjakohasel juhul tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega.

2. Komisjonil või tema esindajatel ja kontrollikojal on õigus auditeerida dokumentide põhjal ja kohapeal kõiki toetuse-saajaid, töövõtjaid ja alltöövõtjaid, keda on ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alusel rahastatud liidu vahenditest.

3. Euroopa Pettustevastasel Ametil (OLAF) lubatakse korraldada sellise rahastamisega otseselt või kaudselt seotud ettevõtjate tööruumides kohapealseid kontrolle, mis peavad toimuma määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja määruses (EL, Euratom) nr 883/2013 sätestatud korras ning mille eesmärk on teha kindlaks, kas toetuslepingu, toetuse andmise otsuse või ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alusel rahastatud lepinguga seoses on esinenud pettust, korruptsiooni või mis tahes muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust.

4. Ilma et see piiraks lõigete 1 ja 2 kohaldamist, antakse kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud lepingutega, toetuslepingutega ja toetuse andmise otsustega, samuti käesoleva määruse rakendamisest tulenevate lepingutega komisjonile, kontrollikojale ja OLAFile sõnaselgelt õigus selliseks auditeerimiseks ja kohapealseks kontrolliks, kusjuures nõuetekohaselt tuleb järgida menetluslikke tagatisi.

IV PEATÜKK

KOOSTÖÖ TEISTE RIIKIDEGA

Artikkel 23

Koostöö teiste riikidega

1. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitlevas algatuses võivad osaleda

- a) kodanikud ja lähetavad organisatsioonid ühinevatest riikidest, kandidaatriikidest, potentsiaalsetest kandidaatriikidest ja Euroopa naabrussoliitika partnerriikidest vastavalt üldpõhimõtetele ja üldistele tingimustele, mis reguleerivad nende riikide osalemist liidu programmides, nagu on kehtestatud asjaomastes raamlepingutes ja assotsiatsiooniinõukogu otsustes või samalaadsetes kokkulepetes;
- b) kodanikud ja lähetavad organisatsioonid Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) kuuluvatest EFTA riikidest vastavalt EMP lepingus sätestatud tingimustele;
- c) kodanikud ja lähetavad organisatsioonid teistest Euroopa riikidest, kellega on sõlmitud kahepoolsed lepingud.

2. Osalevad vabatahtlikud ja koostööd tegevatest riikidest pärit organisatsioonid, kes rakendavad ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvaid meetmeid, järgivad samuti artiklis 4 sätestatud üldpõhimõtteid.

3. Lõikes 1 osutatud koostöö osalevate riikidega põhineb vajaduse korral osalevate riikide antavatel lisaassigneerin-gutel, mis eraldatakse nimetatud riikidega kokku lepitud korras.

V PEATÜKK

VOLITUSTE DELEGEERIMINE JA RAKENDUSSÄTTED

Artikkel 24

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Õigus võtta vastu artikli 7 lõikes 2, artikli 9 lõikes 2 ja artikli 20 lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates 25. aprillist 2014.
3. Euroopa Parlament või nõukogu võib artikli 7 lõikes 2, artikli 9 lõikes 2 ja artikli 20 lõikes 3 osutatud volituste delegerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. Otsus ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 7 lõike 2, artikli 9 lõike 2 ja artikli 20 lõike 3 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 25

Kiirmenetlus

1. Erandlikel ja põhjendatud juhtudel jõustub käesoleva artikli kohaselt vastuvõetud delegeeritud õigusakt viivitamata ja seda kohaldatakse seni, kuni selle suhtes ei esitata lõike 2 kohaselt vastuväidet. Delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.
2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes vastuväite esitada kooskõlas artikli 24 lõikes 5 osutatud menetlusega. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti viivitamata kehtetuks pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväide.

Artikkel 26

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab nõukogu määruse (EÜ) nr 1257/96 ⁽¹⁾ artikli 17 lõike 1 alusel moodustatud komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele osutamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

VI PEATÜKK

SEIRE JA HINDAMINE

Artikkel 27

Seire ja hindamine

1. ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse alla kuuluvaid rahalist abi saavaid meetmeid seiratakse korrapäraselt, et jälgida nende rakendamist, ning hinnatakse korrapäraselt sõltumatu välishindamise kaudu, eesmärgiga mõõta nende tõhusust, tulemuslikkust ja mõju seoses ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse eesmärkidega. Seire ja hindamine hõlmab lõikes 4 osutatud aruandeid ja käesoleva määruse konkreetseid aspekte käsitlevaid muid tegevusi, mida võib määruse rakendamise ajal algtada.

⁽¹⁾ Nõukogu 20. juuni 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1257/96 humanitaarabi kohta (EÜT L 163, 2.7.1996, lk 1).

2. Lähetaavad organisatsioonid, kes saadavad ELi humanitaarabi vabatahtlikke väljapoole liitu, vastutavad vabatahtlike tegevuse seire eest ja esitavad komisjonile korrapäraseid seirearuandeid, tagades kõik vabatahtlike õigused seoses isikuandmete kaitsega.
3. Hindamisel kasutatakse kehtivaid hindamisstandardeid, sealhulgas Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabi komitee välja töötatud standardeid, et mõõta ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse pikaajalist mõju humanitaarabile. Hindamisetapis tagab komisjon korrapäraseid konsulteerimised kõikide asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas vabatahtlikega, lähetavate ja vastuvõtvate organisatsioonidega, abistatava kohaliku elanikkonnaga, humanitaarorganisatsioonide ja -töötajatega. Hindamistulemusi arvestatakse programmi koostamisel ja vahendite eraldamisel.
4. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule
 - a) aastaaruanded, milles hinnatakse käesoleva määruse rakendamisel tehtud edusamme, sealhulgas tulemusi, ning tuuakse võimaluse korral välja peamised tagajärjed;
 - b) hiljemalt 31. detsembriks 2017 hindamise vahearuande käesoleva määruse rakendamise kolme esimese aasta jooksul saavutatud tulemuste ning rakendamisega seotud kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete näitajate kohta, sealhulgas ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse mõju kohta humanitaarvaldkonnas ja programmi kulutasuvuse kohta;
 - c) hiljemalt 31. detsembriks 2018 teatise käesoleva määruse rakendamise jätkamise kohta, mille aluseks on käesoleva lõike punktis b osutatud hindamise vahearuanne;
 - d) hiljemalt 31. detsembriks 2021 järeelhindamise aruande rakendamise seitsmeaastase rahastamisperioodi kohta.
5. Komisjon vaatab 1. septembriks 2019 läbi käesolevas määruses sätestatud meetmed ja lõike 4 punktis b osutatud hindamise vahearuande järeldustest lähtudes lisab asjakohasel juhul sellele läbivaatusele seadusandliku ettepaneku käesoleva määruse muutmiseks.
6. Komisjon teavitab asjakohaste töökokkulepete kohaselt ka Euroopa välisteenistust korrapäraselt ELi humanitaarabi vabatahtlikke käsitleva algatuse tegevusest.

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 28

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 3. aprill 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
D. KOURKOULAS

LISA

TEGEVUSEESMÄRGID, VALDKONDLIKUD PRIORITEEDID JA PROTSENDIMÄÄRAD KÄESOLEVA MÄÄRUSE RAKENDAMISEKS MÕELDUD RAHASTAMISPAKETI ERALDAMISEKS*1. valdkondlik prioriteet***ELi humanitaarabi vabatahtlike lähetamine ülesandega toetada ja täiendada humanitaarabi.**

Artikli 7 lõike 1 punkti a kohane tegevuseesmärk aidata suurendada ja parandada liidu suutlikkust humanitaarabi andmisel:

- vastupanuvõime parandamine ja katastroofiriskide juhtimine haavatavas olukorras olevates, nõrkades või katastroofis kannatanud riikides ja unustatud kriisides, sealhulgas suutlikkuse suurendamine ELi humanitaarabi vabatahtlike ja meetmete abil katastroofide ohjamise tsükli järgmistes etappides: katastroofide ärahoidmine, nendeks valmisolek, katastroofiohu vähendamine ning loodusõnnetustest ja inimtegevusest tingitud õnnetustest taastumine — 31 % +/- 10 protsendipunkti;
- hädaolukordadele reageerimise operatsioonide toetamine, sealhulgas suutlikkuse suurendamine ELi humanitaarabi vabatahtlike ja meetmete abil logistikas ja transpordis, kooskõlastamisel, projektijuhtimisel, rahandus- ja haldusküsimustes, teabevahetuses ja selgitustöös — 10 % +/- 8 protsendipunkti.

*2. valdkondlik prioriteet***ELi humanitaarabi vabatahtlike ja rakendusorganisatsioonide suutlikkuse suurendamine: 55 % +/- 10 protsendipunkti**

Tegevuseesmärgid vastavalt artikli 7 lõike 1 punktile b parandada vabatahtlike oskusi, teadmisi ja pädevusi humanitaarabi valdkonnas ning nende osalemise tingimusi; vastavalt artikli 7 lõike 1 punktile c suurendada vastuvõtivate organisatsioonide suutlikkust ja edendada vabatahtlikku tegevust kolmandates riikides ning vastavalt artikli 7 lõike 1 punktile e vabatahtliku tegevuse sidususe ja ühtsuse tugevdamine liikmesriikides eesmärgiga parandada liidu kodanike võimalusi osaleda humanitaarabimeetmetes ja -operatsioonides:

- vabatahtlikuks kandideerijate koolitus ja praktika;
- vastuvõtivate organisatsioonide humanitaarabi andmise suutlikkuse suurendamine, sealhulgas toetus sertifitseerimiseks;
- lähetavate organisatsioonide sertifitseerimine/tehniline abi.

*3. valdkondlik prioriteet***Toetusmeetmed: 4 % +/- 2 protsendipunkti**

Artikli 7 lõike 1 punkti d kohane tegevuseesmärk teavitada liidu humanitaarabi põhimõtetest, milles on kokku lepitud „Humanitaarabi valdkonna Euroopa konsensuses“.
